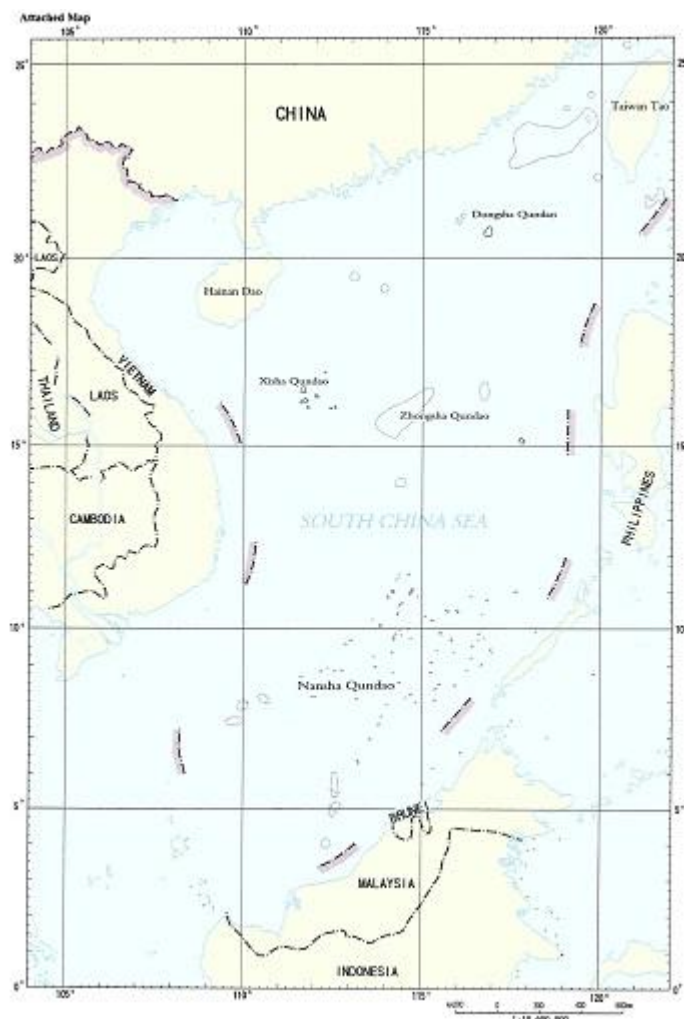

Ln u tiên Chính ph M công khai tuyên b mt cách rõ ràng rng cái gì là "ng chín on" (ng li bò) ca Trung Quc là bt hp pháp, ng thi a ra quan im v lí ích ca M Bin ông và khuynh v các bc i ca M trong thi gian ti.

Ln u tiên, Chính ph M ã công khai ra mt tuyên b rõ ràng rng cái gì là "ng chín on" mà Trung Quc phác ha khng nh nhng òi hi ch quy n Bin ông là trái vi lut pháp quc t. Tr lý Ngoi trng M ph trách khu vc ông Á và Thái Bình Dng Danny Russel trong bui iu trn trc y ban i ngoi H vin ngày 5/2 nói: "Theo lut pháp quc t, các òi hi v lãnh hi Bin ông phi c bt ngun t các cu trúc t lin. Vic Trung Quc s dng 'ng chín on' nhm òi hi các quy n lãnh hi mà không da trên các cu trúc trên t lin c tuyên b s không phù hp vi lut pháp quc t. Cng ng quc t s hoan nghênh Trung Quc làm rõ hoc iu chnh òi hi v 'ng chín on' ca mình nhm làm cho nó phù hp vi lut bin quc t".

Bin ông vi din tích 1,4 triu dm vuông bao gm hàng trm hòn o nh, á ngm và o san hô mà hu ht không có ngi sinh sng và không th sinh sng c. Trung Quc tha hng "ng chín on" t Chính quy n Quc Dân ng, trong ó v mt ng bao quanh tt c các o này, khng nh ch quy n i vi tt c các o, ng thi a ra các òi hi m h v quy n i vi vùng bin bên trong "ng chín on" này. Theo Công c Liên Hp Quc v Lut Bin (UNCLOS) c àm phán vào nhng nm 1970 và 1980, các quc gia có th tuyên b v các quy n tuyt i i vi ngun cá và tài nguyên khoáng sn trong Vùng c quy n kinh t có th m rng ra 200 hi lý tính t ng thm lc a hoc bao quanh các o có ngi . Không có quy nh nào trong công c cho quy n i vi các vùng nc nh Bin ông mà không có liên quan ti quy n ch quy n da trên t lin. Vì vy, t lâu iu này ã c àm ch trong các gii thích ca M v UNCLOS rng các òi hi i vi tài nguyên cá và khoáng sn ca Bin ông không liên h vi các o c th có th sinh sng c, là vô hiu. Tuyên b ca Tr lý Ngoi trng Russel ã làm rõ quan im ó.

S quan tâm ca M i vi Bin ông ã tng lên rõ rt di thi Chính quy n Tng thng Barack Obama. Bui hin u tiên ca s chú ý ó là mt tuyên b công khai minh m ca Ngoi trng Hillary Clinton ti mt din àn quc t Hà Ni nm 2010, trong ó bà nêu ra các nguyên tc iu chnh chính sách ca M Bin ông: tôn trng t do hàng hi, gii quy t hòa bình các tranh chp, t do thng mi, àm phán v B Quy tc

ng x cho vic gii quy t tranh chp và liên quan nht ây là quan im rng các òi hi i vi vùng nc ch có th da trên các tuyên b v t lin mt cách hp pháp. Tuyên b ca bà Clinton ã c các nc ông Nam Á òi hi ch quy n nh Vit Nam , Philippines , Malaysia , Brunei chào ón song li gp s phn n ca Trung Quc.

Ngoi trng Clinton a ra tuyên b trên nhm phn ng trc mi quan ngi ngày càng tng ca các nc láng ging ca Trung Quc rng Trung Quc ang y nhanh các òi hi ch quy n ca mình thông qua các bin pháp chính tr và quân s và thiu vng bt k mt tin trình ngoi giao nào nhm gim thiu cng thng.

Cng thng lên cao này tng t nh giai on 1994 - 1995 khi Trung Quc tin hành xây dng trên o Vành Khn thuc qun o Trng Sa mà Philippines òi hi ch quy n. Các quan h ca Trung Quc vi các nc ông Nam Á xu i ã dn n vic oàn àm phán Trung Quc do y viên Quc v vin khi ó là Tin K Tham dn u àm phán v Tuyên b ng x ca các bên Bin ông và cam kt không có nhng hành ng làm thay i hin trng. Vic thnh thong thu gi các tàu ánh cá ca bên này hay bên kia vn tip tc và các quc gia ch yu là Vit Nam ã cp quy n thm dò cho các công ty du m các khu vc tranh chp, song không có bt k hot ng nào trong s này dn n các nguy c chin tranh.

Tuy nhiên, trong vài nm qua, ã có mt mi quan ngi ngày càng tng khu vc này và M v vic Trung Quc ã quay lng li vi ngoi giao và s dng bin pháp quân s và pháp lý thúc y tuyên b ca mình i vi toàn b Bin ông. Các tuyên b ca các nhà ngoi giao M ã xác nh c trng ca Bin ông nh mt vn có tm quan trng hàng u i vi Trung Quc liên quan n ch quy n và nc này s không chp nhn s can thip. Trong nm 2012, Trung Quc ã trc xut các ng dân Philippines ra khi t ng trng truyn thng xung quanh bãi cn Scarborough, cách cha y 125 hi lý t các hòn o chính ca Philippines, ng thi h ã s dng lc lng bo v b bin ca mình duy trì quy n kim soát. Nm 2012, Trung Quc cng ã thit lp mt n v hành chính và quân s bao trùm các phn ca qun o Hoàng Sa mà nc này tuyên b ch quy n. i vi vic thit lp vùng Nhn dng phòng không (ADIZ) trên Bin Hoa ông vào cui nm 2013, ngi phát ngôn Trung Quc ch ra ý nh mt khía cnh nào ó vic thit lp mt vùng tng t Bin ông, iu chc chn s bao gm ít nht mt s khu vc mà các bên tuyên b ch quy n.

Bin ông là mt vn phc tp i vi M. M không có tuyên b ch quy n ó. M không ng v bên nào trong các tuyên b ch quy n tng ng ca các bên và M cng không nên làm vic ó. Khó có kh nng rng bt k nc nào có th thit lp các công c hu hiu nhm thc thi quy n lc ti các o Bin ông mà có th e da lc lng quân s hay các tàu M ti khu vc. Trong khi ó ngi ta tin rng có mt tr lng áng k du khí cha c khai thác Bin ông.

Tuy nhiên, M có các li ích quan trng Bin ông. Mt là m bo t do hàng hi. ây không phi là mt c ân t bt c quc gia nào mà nó là quy n quc t trong mt khu vc mà 50% lng du m ca th gii c chuyên ch qua, là mt con ng thông thng chính ca thng mi quc t, cng nh ni mà các tàu quân s ca M trin khai và hot ng phù hp vi lut pháp quc t. Hai là, tránh s dng v lc hoc bin pháp cng ch gii quy t các òi hi ch quy n v lãnh th hay quy n hàng hi. Ba là, vn ng các bên tôn trng các chun mc và lut pháp quc t trong vic gii quy t tt c các vn trên. Bn là, m bo rng tt c các nc trong ó có M có quy n khai thác tài nguyên khoáng sn và ngun cá bên ngoài các c khu kinh t hp pháp. Nm là, ngn chn vic Philippines , mt ng minh ca M, b bt nt hoc b s dng v lc. Sáu là, m bo rng quy n ca tt c các nc không phân bit ln nh phi c tôn trng.

Có nhng xung t gia các yu t khác nhau liên quan n li ích ca M Bin ông. M không mun thy Trung Quc giành quy n kim soát i vi khu vc này thông qua v lc. Tuy nhiên, M ng thi cng không có li ích trong vic bin Bin ông tr thành mt ni i u hoc xung t gia M và Trung Quc. Nhng thách thc trc din i vi các tuyên b ch quy n ca Trung Quc, nu không da trên các tiêu chun quc t và phù hp vi các nguyên tc ca M, có nguy c kích ng ch ngha dân tc Trung Quc ang lên cao liên quan n các ý nh ca M và a n hành vi hung hng hn ca Trung Quc trong khu vc, iu s bin các bên òi hi ch quy n khác tr thành nn nhân mà không có s

phần ng hu hui t M. Mt khác, mt thái th ng ca M s làm mt i các li ích c nêu trên và s làm các bên tranh chp khác tin rng M s b ri các nc này cùng các nguyên tc mà M ã nêu ra. iu này s dn n mt s nho báng v chính sách "tái cân bng" ca Chính quyn Tng thng Barack Obama i vi châu Á và phá hoi nghiêm trng thái chào ón ca khu vc i vi s hin din và nh hng ca M.

Bng cách t chi mt cách rõ ràng "ng chín on", Tr lý Ngoi trng Russel và Chính ph M ã v mt ranh gii vào úng ni cn thit. H ã khng nh rõ ràng rng s phn i ca M là mt vn có tính nguyên tc, da trên lut pháp quc t, không phi là mt s phn i n thun trc mt òi hi ch quyn ch n gin là vì nó là ca Trung Quc. Chng nào mà cách tip cn ca M i vi vn Bin ông còn da mt cách vng chc trên c s nguyên tc và lut pháp quc t, thì chng ó M còn có th thc hin mc tiêu ca mình, cng c v th ca các bên khác òi hi ch quyn vi s tôn trng các quyn ca h và tránh s i u vi Trung Quc trong vn ch quyn.

Tác gi lit kê mt s iu mà M có th làm và nên làm. Mt là, M cn m bo rng phng pháp tip cn ca mình không b nhìn nhn là n phng. Không phi hoàn toàn nhng òi khi các nc khác v công khai thì im lng song sau lng li ngm ng h. Chính ph M nên nói rõ vi các bên òi hi ch quyn khác và vi các nc ASEAN khác nh Singapore và Thái Lan rng M mong mun các nc này phn i công khai v "ng chín on" trên c s lut pháp quc t.

Hai là, M nên tho lun vi ài Loan v vic liu hòn o này có th làm rõ quan im ca mình v "ng chín on", trên c s ó xác nh rõ rng các òi hi ch quyn ca ài Loan có phù hp vi UNCLOS hay không.

Ba là, M cn tip tc duy trì u tiên cao cho cuc àm phán v B quy tc ng x (COC) gia Trung Quc và các nc ASEAN nh nhng gì mà M ã thc hin t khi Ngoi trng Hillary Clinton tuyên b mc tiêu ó Hà Ni. Thc cht, quy tnh ca Trung Quc và ASEAN bt u àm phán v COC là mt trong nhng kt qu có c t tuyên b ca Ngoi trng Hillary Clinton.

Bn là, M cn hi thuc Trung Quc không thit lp thêm bt k mt vùng nhn dng phòng không nào Bin ông. Trong khi d lun công chúng i vi vn này là cn thit thì ngoi giao vi tính cách cá nhân có th mang li hui qu hn trong vic gây nh hng i vi Bc Kinh.

Nm là, M nên tho lun vi tt c các bên tranh chp v mt tha thun có th t c liên quan n vic khai thác ngun tài nguyên cá và khoáng sn mà không liên quan n vn ch quyn , trong ó có vic s dng các liên doanh gia các công ty.

Sáu là, Thng vin M nên phê chun Công c Liên hp Quc v Lut Bin. iu này s giúp M có c v th pháp lý và o c tham gia tích cc và hui qu hn trong các quy tnh trong tng lai v Bin ông. Tt c các cu Ngoi trng M u ng h mt quy tnh nh vy. Các t lnh Thái Bình Dng và hi quân cng nh a s các công ty quan tâm cng ng h vic này. M cn phi có hành ng dt khoát.

Theo Chng trình Nghiên cu Bin ông